

PRILOG ŽIVOTOPISU RAPSKOG BISKUPA BLAŽA SIDINEA (1567.–1583.)

Lovorka ČORALIĆ
Hrvatski institut za povijest u Zagrebu

UDK 929:262.12 B. Sidineo
Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 7. VII. 2002.

Zadranin Blaž Sidineo, doktor obaju prava i zadarski kanonik, obnašao je čast rapskoga biskupa od 1567. do 1583. godine. Biskup Sidineo utemeljitelj je rapskog benediktinskog ženskog samostana sv. Justine za djevojke iz neplemičkih obitelji, a pohranjivanjem relikvija svetaca i isprava vezanih za rapsku povijest u svetištu katedrale, može se držati i utemeljiteljem rapske pismohrane. U Državnom arhivu u Zadru (Spisi rapskih bilježnika) pohranjena su tri inventara Sidineove pokretne imovine, nastali u razdoblju neposredno prije i nakon biskupove smrti. U radu se raščlanjuju uporabni predmeti biskupova inventara, s posebnim naglaskom na predmete umjetničkog obrta. U prilogu rada objavljuju se prijepisi Sidineovih inventara iz 1584. godine.

Vrela koja se čuvaju u pismohranama naših državnih arhiva i crkvenih ustanova neprijeporno su vrijedan izvor saznanja o životu i djelovanju pojedinih crkvenih dostojanstvenika (nadbiskupa, biskupa, kanonika) diljem hrvatskih (nad)biskupija. Oporuke i inventari (nad)biskupa, kanonika i drugih, više ili manje istaknutih obnašatelja duhovnih službi u našim gradovima, često su prava riznica dragocjenih podataka koji nam posvjedočuju razinu materijalne kulture, kako pojedinca tako i gradova i crkvenih ustanova u kojima su djelovali.¹ Obrada takve vrste građe tema je ovog priloga u

¹ Obradom i objavljivanjem oporuka i inventara istaknutih duhovnih osoba koje su djelovale na hrvatskom prostoru, bavila sam se u više prethodnih radova. Usporedi, primjerice: Prilog poznavanju života hvarskog biskupa Petra Cedulina, *Croatica Christiana Periodica* (dalje: CCP), god. XV, br. 27, Zagreb, 1991., str. 129–135; Oporuka skradinskog biskupa Grgura Civalellija iz 1713. godine, CCP, god. XV, br. 27, Zagreb, 1991., str. 136–143; Prilog poznavanju života zadarskog nadbiskupa Michiela Trialija (1771.–1774.), CCP, god. XV, br. 28, Zagreb, 1991., str. 155–159; Prilozi za poznavanje života ninskih biskupa Horacija Bellotija (1592.–1602.) i Blaža Mandevija (1602.–1624.), CCP, god. XVI, br. 30, Zagreb, 1992., str. 95–103; Prilozi za poznavanje života ninskih biskupa Ivana Frederika Orsinija Rose (1738.–1743.) i Ivana Krstitelja Giurileo (1771.–1789.), CCP, god. XVII, br. 31, Zagreb, 1993., str. 137–145; Prilog životopisu ninskog biskupa Franje Grassija (1667.–1677.), CCP, god. XIX, br. 35, Zagreb, 1995., str. 111–121; Prilozi životopisu zadarskoga nadbiskupa Teodora Balbija (1656.–1669.),

kojemu su težište istraživačke raščlambe inventari rapskog biskupa Blaža Sidinea (*Blasius Sidineus, Sideneus*).

Sažete kronološke podatke o Sidineovu djelovanju na časti rapskoga biskupa bilježe opća djela G. Van Gulika, C. Eubela i L. Schmitz-Kallenberga (*Hierarchia catholica medii et recentioris aevi*, sv. III., Monasterii, 1923., str. 115) te Josipa Butorca i Antuna Ivandije (*Povijest Katoličke crkve među Hrvatima*, Zagreb, 1973., str. 342), kao i edicija *Znameniti i zaslužni Hrvati 925–1925.* (Zagreb, 1925., str. CXXIV) te *Opći šematizam Katoličke crkve u Jugoslaviji* (Zagreb, 1975., str. 457).² Podatak o datumu stupanja Blaža Sidinea na čast rapskoga biskupa nalazimo i u istraživaču vrlo uporabljivom priručniku *Schedario Garampi*.³ Temeljne podatke iz Sidineova životopisa, s poglavitim osvrtom na razdoblje obnašanja biskupske časti u Rabu, sadrži znamenito i do danas vrlo uporabljivo djelo Daniela Farlatija *Illyricum sacrum* (sv. V, Venetiis, 1775., str. 270–273), čije podatke, ali u vrlo skraćenom obliku, koristi i C. F. Bianchi u osvrtu na istaknute zadarske svećenike – obnašatelje visokih crkvenih službi diljem dalmatinskih biskupija.⁴

Na osnovi dosadašnje dostupne literature moguće je, ponajviše zahvaljujući davnom uratku talijanskog crkvenog povjesnika Daniela Farlatija, rekonstruirati neke osnovne sastavnice iz Sidineova životopisa. Razdoblje do imenovanja rapskog biskupa pri tome nam je oskudno poznato. Prema Farlatiju i Bianchiju, Blaž Sidineo rođenjem je Zadrani. Nakon školovanja na nekom od talijanskih sveučilišta (vjerojatno središnjem mletačkom sveučilištu u Padovi), gdje stječe naslov doktora obaju prava, Sidineo se neko vrijeme spominje kao kanonik zadarskog Kaptola. Godine 1567. (8. X.) imenovan je rapskim biskupom.⁵ Od samih početaka djelovanja na časti najvišeg dostojanstvenika u

CCP, god. XX, br. 37, Zagreb, 1996., str. 83–91; Prilozi životopisu trogirskog biskupa Francesca Coccalinia (1654.–1661.), *Vartal. Časopis za kulturu*, god. VII., br. 1–2, Trogir, 1998., str. 96–112; Prilog životopisu pulskog biskupa Claudia Sozomena (1583.–1604.), *Annales. Anali za istrske in mediteranske študije*, series historica et sociologia, god. 10, br. 1 (20), Koper, 2000., str. 105–110; Prilog životopisu korčulanskog biskupa Jeronima Andreisa (1665.–1673.), *Godišnjak grada Korčule*, sv. VI, Gradski muzej Korčula, Korčula, 2001., str. 87–100; Prilog životopisu ninskoga biskupa Šimuna Divnića (1646.–1649.), CCP, god. XXV, br. 47, Zagreb, 2001., str. 265–270. Posebno upozoravam na zajednički rad s Ivanom PRIJATELJ-PAVIČIĆ, *Zadarska nadbiskupska palača u vrijeme nadbiskupa Vittorija Priulija (1688.–1712.) i Vicka Zmajevića (1713.–1745.)*, *Grada i prilozi za povijest Dalmacije*, sv. 16, Split, 2000., str. 93–269.

² Kronološki podatak o vremenu Sidineova biskupskog djelovanja u Rabu vidi i u djelu: Vladislav BRUSIĆ, *Otok Rab*, Zagreb, 2000. (pretisak izdanja iz 1926.), str. 183.

³ Jadranka NERALIĆ, *Schedario Garampi: priručnik za istraživanje hrvatske povijesti u Tajnom vatikanskom arhivu od ranog srednjeg vijeka do sredine XVIII. stoljeća*, sv. I, Zagreb, 2000., str. 135 (broj upisa 566).

⁴ Carlo Federico BIANCHI, *Zara cristiana*, sv. I, Zara, 1877., str. 207. Sažete podatke o Blažu Sidineu bilježi nepotpisani autor u zadarskom godišnjaku *Rammentatore zaratino (Lunario cattolico e greco ad uso della Dalmazia per l'anno bisestile 1856*, Zara, str. 11). Prilog je naslovljen “Zaratini vescovi d’Arbe”, a sadrži osnovne podatke o Sidineovim godinama biskupovanja u Rabu i utemeljenju tamošnjeg samostana sv. Justine.

⁵ J. NERALIĆ, nav. dj., str. 135 (broj upisa 566).

dodijeljenoj mu biskupiji, Sidineo je, kako naglašava i Farlati, gorljivo nastojao glede podizanja crkvene discipline, poticao učinkovitiji pastoralni rad svećenstva u župama biskupije te podupirao osnivanje crkvenih i samostanskih ustanova. Upravo je Sidineovom zaslugom u gradu Rabu utemeljen ženski benediktinski samostan sv. Justine, namijenjen rapskim pučankama. Uz samostan je od 1573. do 1578. godine podignuta i istoimena crkva, a gradnju i opremanje tih zdanja poduprli su izdašnim financijskim sredstvima sam biskup, Kaptol, rapska komuna, mletački Senat i papa. Samostanu su tom prigodom dodijeljena dva otočića pored Raba, kao i neki zemljišni posjedi u unutrašnjosti otoka. Značajnu su pomoć u početnim godinama osnutka samostana sv. Justine pružile benediktinske redovnice iz rapskog samostana sv. Andrije (namijenjenog plemkinjama), kao i redovnice iz paške benediktinske opatije sv. Margarete.⁶

Godine 1579. Rab je pohodio apostolski vizitator, veronski biskup Agostino Valier, uz čiju je potporu Sidineo nastavio s djelovanjima na poboljšanju svekolikih sastavnica crkvenog života na području biskupije. Iste je godine dao sa stražnje strane oltarne menze postaviti svetište (*sanctuarium*) u koje je pohranio relikvije različitih svetaca (među kojima se izdvajaju relikvija sv. Kristofora, ostaci pozlaćenog križa koji je prema predaji darovao kralj Koloman i dr.), kao i oko 400 pergamena na kojima su bile ispisane crkvene i gradske povlastice.⁷ Sve je navedene promjene, poboljšice i inovacije, uvedene u rapsku crkvu od strane biskupa Sidinea, autoritetom papinskog izaslanika potvrdio Agostino Valier.⁸

Godine 1583., nakon 16 godina obnašanja časti rapskoga biskupa i, čini se, poradi lošega zdravstvenog stanja, papa Grgur XIII. dodijelio je (8. VIII. 1583.) Sidineu kao pomoćnika (koadjutora) u obnašanju biskupske službe rapskog plemića, doktora obaju prava i franjevca Andriju Crnotu.⁹ Istoga dana Crnota je imenovan i za naslovnog biskupa skradinskog. Tim je činom Blaž Sidineo zapravo preustao obnašati čast rapskoga biskupa, a njegove je ovlasti preuzeo Andrija Crnota.¹⁰ Zadrani Blaž Sidineo, rapski

⁶ Crkva i samostan sv. Justine podignuti su u rapskoj Gornjoj ulici na mjestu starokršćanske bazilike sv. Tome. Samostan je ukinut 1808. godine, a njegovi su prihodi prenamijenjeni za potrebe bogoštovlja i nastave. Crkva je danas preuređena u muzej sakralne umjetnosti, u kojem se nalaze i umjetnine iz riznice katedrale. Usporedi: Ivan OSTOJIĆ, *Benediktinci u Hrvatskoj*, sv. II, Split, 1964., str. 140–141; V. BRUSIĆ, nav. dj., str. 159; Vinko MAŠKARIN, *Otok Rab*, Zagreb, 1984., str. 51.

⁷ Sve do 1797. godine i pada Mletačke Republike birana su četiri rapska plemića, čuvara moći rapskog katedralnog svetišta (*“quatuor nobilis ad secreta altari deputati”*). Usporedi: Giuseppe PRAGA, *La traslazione di S. Niccolò e i primordi delle guerre normane in Adriatico*, *Archivio storico per la Dalmazia*, anno VI, vol. XI, fasc. 62, Roma, 1931., str. 29–31; V. BRUSIĆ, nav. dj., str. 153; V. MAŠKARIN, nav. dj., str. 45.

⁸ Daniele FARLATI, nav. dj., str. 271–272.

⁹ Andrija Crnota (Cernotta) bio je generalni definator franjevačkog reda (1575.–1583.), kustod Dalmacije i naslovni skradinski biskup. Rapski je biskup od 1584. do 1588. godine. Usporedi: *Hrvatski biografski leksikon* (dalje: HBL), sv. II, Zagreb, 1989., str. 746 (tekst: Tatjana RADAUŠ).

¹⁰ Prema spomenutoj kronologiji biskupa (*Hierarchia catholica...*, str. 115), Andrija Crnota naslijedio je Blaža Sidinea upravo toga datuma (8. VIII. 1583. godine).

biskup od 1567. godine, preminuo je u Rabu 10. VI. 1584. godine. Sahranjen je u rapskoj stolnoj crkvi, a ponad njegove grobnice uklesan je natpis:¹¹

*BLASII SIDINEI IVR. VTR. DOC. HVIVS ECCLE-
SIAE ANTISTITIS HIC OSSIA QUIESCUNT. OBIIT AN-
NO DNI M. D. L. XXX. IV. DIE XI. MENS. IVNII.*¹²

Inventar pokretne imovine rapskog biskupa Blaža Sidinea pohranjen je danas u Državnom arhivu u Zadru, u sklopu fonda Spisi rapskih bilježnika (bilježnik: Gabriel Zaro,¹³ kut. 18, sv. 38.1., str. 22–24, 25–28, 32'–33). Inventar je načinjen u nekoliko navrata tijekom 1584. godine. Dio imovine popisane u prvom inventaru (30. IV. 1584. godine) kasnije se ponavlja u inventarima nastalim u lipnju i studenom iste godine, ali je razmak od nekoliko mjeseci, kao i činjenica da je možda riječ o različitim popisivačima, uvjetovao određene razlike u sadržaju inventara.

Prvi popis načinjen je u trenutku kada je biskup Sidineo još bio živ, dana 30. IV. 1584. godine. Inventar je, na zahtjev biskupova nećaka Andrije Lucadele iz Mletaka, sastavio rapski bilježnik Gabriel Zaro. Nazočni pri sastavljanju inventara, kao i njegovu uvrštavanju u službene bilježničke spise, bili su svećenik Marin Burigella i brešanski plemić Giulio Beschese. Inventar sadrži pokretnu imovinu biskupa Sidinea, pohranjenu u njegovu biskupskom sjedištu u Rabu. Redom se nabrajaju predmeti osobne uporabe, među kojima se učestalošću spominjanja izdvajaju razne vrste odjeće i obuće, ponajprije primjerene biskupovu statusu visokog crkvenog dostojanstvenika. Nabrajaju se odijela, ogrtači, kaputi, plaševi, rokete, kukuljice, muške košulje, rukavice, biskupske kapice, šeširi i drugo, uz redovit spomen izradbenog materijala odnosno postave (*de panno, fodrado de pelle agnelline, fodrada de martori*), boje (*negro, bianco, verde, paunazo*) i stanja uporabljivosti (*vechio, nuovo, usado*). U predmete liturgijske uporabe ubrajali su se i predmeti pridržani biskupskoj časti: pastoral, pontifikal, križ, mitre i šešir, kao i misali i brevijari. U prostorijama biskupova obitavanja nabrajaju se, nadalje, klupe, stolovi, stolice, kreveti, slamarice, sagovi, škrinje i kovčezi različite veličine, namjene i uporabljivosti, kao i raznovrsni prekrivači i stolnjaci, ubrusi i maramice. Podroban je i

¹¹ Datum smrti (11. VI. 1584.) na nadgrobnoj ploči vjerojatno je pogriješan. Naime, na osnovi podatka iz Sidineova inventara napisanoga 11. VI. 1584. godine (koji u prijepisu donosim na idućim stranicama), saznajemo da je biskup preminuo dan ranije. Nadgrobna ploča, uklesana nešto kasnije, donosi podatak koji se najvjerojatnije odnosi na datum Sidineova pokopa.

¹² *Ovdje počivaju kosti Blaža Sidinea, doktora obaju prava i biskupa ove crkve. Umro je godine Gospodnje 1584., dana 11. mjeseca lipnja.* Prema: D. FARLATI, nav. dj., str. 273. Nadovezujući se na Farlatijevo djelo, pogriješan podatak o datumu smrti prenosi i C. F. BIANCHI, nav. dj., str. 207.

¹³ Obitelj Zaro ubrajala se među staro rapsko plemstvo. U najstarijem popisu rapskih plemića iz 1372. godine spominje se njihov predstavnik Franjo Zaro. Nešto prije 1802. godine rod Zaro izumire u muškom koljenu te se više ne bilježe na otoku Rabu. Usporedi: Miroslav GRANIĆ, Stari rapski grbovi i pečati, *Rapski zbornik* (Zbornik radova sa znanstvenog skupa o otoku Rabu održanog od 25. do 27. listopada 1984. godine), Rab – Zagreb, 1987., str. 249.

opis posteljnog rublja (*linzoli, intimelle, cusini*), kao i predmeta svakodnevne uporabe u kuhinji i blagavaonici (bačve, kotlovi i posude raznih oblika, veličine i namjene, pribor za jelo, svjećenjaci i dr.).

Slijedi potom kraći zapis pokretnina predanih na uporabu domaćem svećeniku Petru Gusiću, u trenutku pisanja inventara poslužitelju biskupa Sidinea. Imovina je oskudna i sadrži nekoliko komada odjeće (ogrtiči), slamaricu, nešto posteljine, stolić i prostirku, bakrenu posudu i jednu staru sliku (*Uno quadro vecchio*). Na isti je način istoga dana popisana i malobrojna imovina Rabljanke Mariette, služavke biskupa Sidinea. Sadrži nekoliko komada odjeće (košulje, ogrtači, haljetci), posteljno rublje, pokoji ubrus i prostirku.

Dana 11. VI. 1584. godine, dan nakon smrti biskupa Blaža Sidinea, načinjen je još jedan inventar pokretnih dobara pohranjenih u biskupskom sjedištu u Rabu. Zahtjev za izradbu inventara podnio je Sidineov nasljednik na rapskom biskupskom tronu – rapski patricij, doktor teologije i franjevac Andrija Crnota. Nazočni pri sastavljanju ovoga inventara bili su predstavnici rapskog klera: arhidakon Nikola Kolić, arhiepzbiter i vikar Bartolomej Končica te kanonici rapskog Kaptola Franjo Bučina i Antun de Dominis.¹⁴ Nepunih mjesec i pol dana nakon izradbe prvoga inventara, u novom popisu bitnijih razlika naizgled nema. Premda redosljed nabiranja nije isti, vrsta, brojčano stanje i opis predmeta u velikoj se mjeri podudaraju. Biskupska odjeća i predmeti namijenjeni vršenju službe Božje uglavnom su istovjetni (ponovo se nabrajaju misali, brevijari, mitre, pontifikali, pastoral, roquete, šešir, biskupska odijela i sl.), ali je – u odnosu na prethodni popis – često uporabljena napomena da je poneki od predmeta ili dijelova odjeće *portato in sepoltura con il cadavere* odnosno *è sopra il cadavere*. Zanimljivo je, nadalje, da su poneki predmeti (primjerice dijelovi odjeće, posteljine, kuhinjskog pribora ili namještaja) u međuvremenu odneseni te se u tim primjerima izrijeком navodi *non fur(o)no trovate(i) (non si attrova)*. Popisu načinjenom 11. VI. 1584. godine pridodan je inventar biskupove imovine doznačen od strane *“misier Cesare Bresanino per nome de madonna Bernardina sua sorella”*. Riječ je također o pokretninama koje su bile vlasništvo biskupa Sidinea i koje sadržajem i opisom odgovaraju popisu iz inventara načinjenog 30. IV. iste godine. Uglavnom je riječ o namještaju i kuhinjskom priboru različite vrste i stanja uporabljivosti.

Naposljetku, treći inventar vezan uz pokretnu imovinu sada već pokojnoga rapskog biskupa Blaža Sidinea, načinjen je 17. XI. 1584. godine. Inventar je načinjen na

¹⁴ Antun de Dominis (1558.–1596.) zapažena je osoba hrvatske crkvene povijesti koncem XVI. stoljeća. Nakon stjecanja doktorata teologije u Padovi, djelovao je u Rabu kao kanonik i arhiepzbiter, a nakon smrti senjskog biskupa Bonaventure (1589. god.) car Rudolf imenuje ga 30. V. 1591. godine njegovim nasljednikom. Papa Aleksandar VIII. potvrdio je to imenovanje 1. X. 1593. godine. Pridružio se 1596. godine s nekolicinom senjskih kanonika i svećenika vojsci generala J. Lenkovića, koja je otišla u pomoć Klisu da ponovno ne padne u ruke Osmanlija. Poginuo je u bitci pod gradom. Usporedi: D. FARLATI, *Illyricum sacrum*, sv. IV, Venetiis, 1769., str. 137; HBL, sv. III, Zagreb, 1993., str. 492 (tekst: Mile BOGOVIĆ).

zahtjev rapskog patricija Nikole Bizze,¹⁵ povjerenika imenovanog od strane svećenika Bazilija Sidinea, nećaka i nasljednika biskupove imovine. U uvodu se izrijekom navodi kako se “*le infrascritte robbe, contenute nel’inventario*”, dobrotom i ljubaznošću sadašnjeg biskupa Andrije Crnote, doznačuju u vlasništvo spomenutom Sidineovu nasljedniku Baziliju. Prisutni sastavljanju inventara bili su rapski svećenik i bilježnik Kristofor Fabiano i svećenik Martin Burigella. Već i površan uvid u ovaj, opsegom mnogo kraći popis, odaje kako je po smrti biskupa Sidinea njegovu nasljedniku pripao tek neznatan i zasigurno manje vrijedan dio pokretnih dobara spomenutih u prethodnim inventarima. Redom se nabrajaju viševrnsna odijela, ogrtači, košulje, posteljina, sagovi te poneki predmet koji se odnosi na kuhinjski pribor. Popis završava rječitim navodom kako je cjelokupna imovina koju je u nasljedstvo dobio Bazilije Sidineo, pohranjena u tri škrinje. U inventaru nema spomena biskupu pridržanih predmeta liturgijske namjene (pastorali, pontifikali, rokete, mitre, križevi, šeširi, misali, brevijari i dr.), što vjerojatno ukazuje kako je riječ o imovini koja je bila vlasništvo Rapske biskupije i koja se stoga nije mogla oporučnim odredbama darivati drugim pojedincima ili crkvenim ustanovama. Takav nam je podatak zanimljiv i radi uvida u onovremeno stanje kulturne baštine Rapske biskupije, kazujući nam – govorom arhivskih vrela – o razini njezine materijalne kulture u ranom novovjekovlju.

Zadranin Blaž Sidineo, doktor obaju prava, kanonik zadarskog Kaptola i rapski biskup, možda se ne može ubrojiti u vodeće odnosno istaknutije nositelje crkvenog života u Dalmaciji u drugoj polovici XVI. stoljeća. Ipak, njegovo djelovanje na časti najvišeg dostojanstvenika Rapske biskupije zapaženo je po nizu događanja koja su za povijest ovoga grada i biskupije imala ne tako zanemariv značaj. Utemeljitelj rapskog benediktinskog samostana za djevojke iz neplemičkih obitelji, ali i stvarni osnivač pismohrane najstarijih rapskih isprava te poticatelj obnove crkvenog života na prostoru biskupije, Blaž Sidineo zasigurno je nepravedno i neopravdano zanemaren lik iz dalmatinske crkvene prošlosti. Njegovi inventari, nastali u nekoliko navrata neposredno prije te nakon njegove smrti, skromno su dodatno i opsegom neveliko posvjedočenje o njegovu životu i djelovanju, ali i o razini materijalne kulture i umjetničke baštine Rapske biskupije u posljednjim desetljećima XVI. stoljeća.

¹⁵ Vjerojatno je riječ o Nikoli Bizzi, kojemu je, zajedno sa sinovima, 1572. godine podijeljeno plemstvo te su bili upisani u knjigu rapskih patricija. Usporedi: HBL, sv. I, Zagreb, 1983., str. 799 (tekst: Neven BUDAK).

PRILOG

Inventar rapskog biskupa Blaža Sidinea (Državni arhiv u Zadru, spisi rapskih
bilježnika, bilježnik Gabriel Zaro, kut. 18, sv. 38.1, str. 22–24, 25–28, 32'–33)

Str. 22

1584, nel'indictione XII, adi 30 april, in Arbe, costituito d'avanti me nodaro, misier Andrea Lucadel da Venetia come nepote del Reverendissimo Monsignor Biasio Sidineo vescovo di questa città di Arbe, et instò che fosse tutto per me nodaro il inventario de tutti li beni, li qual al presente si attrovano del ditto Reverendissimo vescovo nel suo vescovado, et che fosse registrado nelli miei atti et protocholi. Al questo inventario furno presenti il reverendo signor prete Martin Burigella, et il signor Giulio Beschese, nobili di Bressa, testimonii chiamati et pregati, et prima,

Ducati n. 20 a lire 6, soldi 4 per ducato.

Item toleri n. 20, li quali tutti danarii come dissero esser stati portati da Spalato con uno scritto di lire sesanta de candelle de 50.

Item altri toleri n. 3.

Item uno anello d'oro con una corniola de diaspro da misier Stefano Cortese, come appar nel libro delli conti del supraditto Reverendissimo vescovo.

Item furno trovati alcuni pegni d'oro, arzeno, et altre robbe per valuta di lire 51, soldi 15.

Item doi casse rosse con li suoi coperchi sopra.

Item una vesta rossa de panno senza manighe.

Item una vesta de panno paunazo con manighe.

Item uno ferarolo de panno negro.

Item una vesta de zambelotto paunazo.

Item una vesta de zambelotto negro.

Item uno mantel de samito paunazo.

Item uno capuzo da vescovo de zambelotto.

Str. 22'

Item una vesta de samito paunazo fodrada de dossi.

Item una vesta de bedena negra vechia fodrada de martori.

Item doi altre veste una de panno rosso altra de samito negro, fodrade de pelle agnelline.

Item un'altra vesta de zambelotto rovano senza fodra.

Item doi ziponi de samito paunazi.

Item doi pontificali.

Item uno pastoral da vescovo.

Item doi para de guanti.

Item una croxetina de arzeno indorada.

Item doi berette, et uno capello da vescovo.

Item uno paro de scarpe con uno paro de calzette bianche da vescovo.

Item doi mitrie de tella bianche, con il suo rocchino bianco.

Item una campanella.

Item uno horrologio de meza hora.

Item sei pezi de panno verde a torno la camera vechi.

Item uno guazaron a torno il camin de panno verde.

Item uno pavion de tella ruzene vechio.

Item un'altri pezi tre de panno verde vechi.
Item altri pezi de panno verde vechi n. 5.
Item tre antiporti de panno verde vechi.
Item altri pezi de panno verde divisadi vechi n. 5.
Item una tavola de nogera, con la sua carpetta stricada de braza, n. 7.
Item scagni de nogera n. 6.
Item carieghe de nogera n. 3.
Item doi altre carieghe grande una de nogera, altra de legno.

Str. 23

Item banchi longi n. 4.
Item una credenza de albeo verde, e vechia, con doi bacili et uno ramin, et doi candilieri de laton.
Item uno huomo de legno.
Item camixe da huomo de bombaso nuove, et buone n. 4.
Item altre camixe da huomo de tella fra nuove, et vechio, n. 14.
Item cinque mantili fra grandi et piccoli.
Item quatro para de linzoli buoni.
Item altri quatro para de linzoli fra buoni, et cativi, vechi, et nuovi.
Item tavaioli n. 12 fra buoni et cativi.
Item fazioli da viso fra buoni, et cativi n. 6.
Item intimelle fra buone, et cative n. 6.
Item scuffie de tella da dormir, n. 8.
Item una coltra bianca.
Item un'altro pavion bianco con il suo guazaron.
Item un'altro tapeo vechio.
Item doi banchali vechi.
Item il rochetto de sesca da vescovo.
Item un'altra coltra de samito verde.
Item una felzada rossa.
Item doi covertori de pelle.
Item doi stramazi.
Item doi paiarizi.
Item doi leti de piuma.
Item doi cavazali.
Item quatro cusini.
Item doi busti de huomo de tella bianca.
Item doi peze da sugar il cavo lavoradi.
Item doi false.

Str. 23'

Item lire de cera vechia n. 15.
Item lire de fil de stoppa n. 11.
Item una schiavina vechia piccola.
Item un'altre doi calse una bianca, et una rossa.
Item doi forcieri.
Item doi chuchiari d'ariento.

Item doi pironi d'ariento.

Item quatro sechi.

Item una staera.

Item doi ferri de fogo.

Item doi mastelli da lavar drappi.

Item una palletta.

Item uno paro de mollette.

Item caldiere tre, grande et piccole.

Item una stagnada de rame.

Item uno scrigno piccolo de nogera con le chiave.

Item sette peze de cusina.

Item doi pezi de peltre.

Item un'altra tavola d'albeo vechia.

Item un'altro tavolin d'albeo vechio.

Item sachi n. 8, doi buoni et sie cativi.

Item un'altro mezo sachetto.

Item doi barille da sie sechi.

Item uno missal.

Item uno breviario.

Robbe tolte dal reverendo prete Piero Gussich al presente servitor del sopraditto Reverendissimo vescovo per parte, et a buon conto della sua mercede et prima,

Uno stramazo de lana.

Uno cavazaletto.

Una schiavina.

Una felzada de rassa rossa.

Doi linzoli.

Str. 24

Uno sechio de rame.

Uno tavolin verde de albeo con la sua coverta.

Uno quadro vechio.

Robbe tolte da d. Marietta al presente massara, et serva del sopradetto Reverendissimo vescovo pro parte, et a buon conto della sua mercede, datteli dal sopradetto misier Andrea Lucadel da Venetia, et prima,

Camixe da donna nuove, n. 15.

Mantili, n. 2.

Camixoti da bottana, n. 2.

Tavailo n. 1.

Intimelle buone et nuove n. 3.

Fazoli da viso n. 3.

Meze traverse n. 4.

Bavari da donna n. 8.

Doi vesture negre una de barato, altra da bedena.

Fazoli da donna n. 3.

Una traversa tonda.

Fazoletti lavoradi di renso n. 7.

Uno linzol.

Uno cusin.
Uno stramazo da lana.
Doi para de manighe, uno de panno verde, altro de ferandina negra.
Uno gelecho de panno turchin.
Una carpetta de panno schietta.
Una vestura de rassa rossa.
Braza de rassa bianca n. 15.

Str. 25

Die lune, 11 iunii 1584

Hoc est inventarium omnium, et singulorum bonorum mobilium repertorum in episcopatu Arbensi post mortem Reverendissimi Domini Blasii Sidinei episcopi, heri ex hac vita functi, et hodie sepulture traditi, ad presentiam Reverendorum dominorum Nicolai Colich archidiaconi, domini Bartholomei Concice archipresbiteri, et vicarii, domini Francisci Buchine, et domini Antonii de Dominis canonicorum, sic requirente et instante Reverendissimo domino fratre Andrea Cernotta, sacre theologie professore, et episcopo successore ipsius Reverendissimi Domini Blasii, sine prejudicio reliqua suis loco et tempore ad victum episcopatus spectantia consequendi. Item, et prima,

Una carpetta de lana de brazza 10 in circa.
Una tavola de noghera.
Peci cinque de spaliere.
Scagni sie.
Tre carieghe de noghera.

Str. 25'

Banchi quatro de albeo da sentor.
Una chredenza con un ramin, un bacil, et una conchetta da peltre.
La carieghe del Reverendissimo vescovo con il suo coverto da bedena verde con franza.
Uno candilier.
Pezi de spaliere n. 9.
Tre anteporti.
Uno letto da piuma.
Una coltra turchina, la qual non fu trovada.
Doi linzoli.
Un pavion de tella ruzene con il moschetto.
Una felzada rossa.
Uno tavolin d'albeo con panno verde.
Doi casse rosse con li suoi tapedi con la stella zala de mezo de tutti doi.
Una vesta de sarza negra fodrada de fuine.
Una vesta de samito paunazo fodrada da dosse.
Una vesta de panno paunazo.
Una vesta de zambelotto paunazo con il suo chapin da vescovo con le liste rosse.
Una vesta de zambelotto negro con marizo la qual è adosso il chadavere.
Uno ferarolo de samito paunazo con fodra paunaza sotto.
Uno ferarolo de panno negro.
Una vesta rossa de panno.
Un zipon de bedena paunaza, il qual è indosso il chadavere.

*Doi para de calze da vescovo con uno paro de scarpe, furno adosso il cadavere.
Doi para de guanti, uno fu portato in sepoltura con il cadavere, altro non fu trovato.*

Str. 26

*Doi berette da prete.
Uno pastoral de legno indorado fu addosso il cadavere.
Doi pontificali li qual al presente sono apresso il cadaver, con uno sachetto rosso, il qual fu
presentado.
Una campanella de bronzo.
Un capel da vescovo de ormezin con il suo cordon.
Doi mitrie bianche, una è sopra cadavere, altra fu presentada con le franze rosse.
Pezi cinque di spaliere verde vechie.
Una tavola d'albeo con la sua coverta de noghera con un buso da mozo.
Un tapeo vechio.
Doi casse vechie una rossa, altra bianca de albeo con li suoi manighi de ferro.
Un letto de piuma vechio, et uno stramazo.
Uno pavion de sarzia rossa con il suo capelletto, et il suo guazaron.
Doi cavazali, et tre cusini, uno si trova, et altro è sotto il cadavere con doi cusini.
Camixe da huomo, n. 16, oltra delle qual una è sopra il cadavere, et quatro non furno trovate.
Uno pavion de tella bianca lavorado con cordelle naranzate, e bianche, con il suo capelletto, et
guazaron schietto con franze bianche.
Una coltra bianca.
Scuffie de tella n. 8 delle qual furno trovade solo n. 6.
Peze de man n. 9 delle qual furno trovade n. 7.
Doi banchali.
Linzoli n. 15 delli qual furno trovadi tre d'esse et uno sotto il cadavere che è quatornese, et uno è
desfatto che in tutto sono n. 15.*

Str. 26'

*Rochetto del reverendissimo vescovo il qual è indosso il chadavere.
Fazoli da man n. 6.
Tavaioli n. 12.
Intimele n. 9 delle qual furno trovate cinque, una è sopra il chadavere, che è sie, et tre mancano.
Doi false.
Doi forcieri, uno de color zalo, et altro de rosso.
Una schiavina bianca pelosa con feste negre de meza vita.
Doi covertori de pelle.
Una vesta de samito negro fodrada de pelle negre vechia.
Una vesta de panno rosso, fodrada de pelle negre la qual vesta non si attrova, et la fodra fu
presentada.
Una vesta de zambelotto rouano vechia.
Una vesta con drezo de fil de stoppa.
Sechi quatro de rame, tre grandi, et un piccolo.
Una stagnada con la coverta.
Tre caldiere grande, et una piccola.
Doi pezi di peltre.*

Oltra le robbe descritte nel primo inventario furno trovate le infrascritte consegnate per misier Cesare Bresanino per nome de madonna Bernardina sua sorella, et prima,

Uno sculier et uno piron d'ariento, et un'altro piron, et sculier come disse ritrovarsi nelle mano de misier Andrea Lucadel da Venetia.

Una sechia coverta de coro con il suo cataro de rame, dreto.

Una carieggha grande de paia con li suoi ferri.

Quatro mantili da tavola.

Una alabarda.

Str. 27

Spaliere diverse, n. 5, in circa.

Un sechiolo de laton con il suo spergolo.

Una peteniera vechia voda.

Un banchaletto vechio da cassa.

Una cariegga da paia.

Uno paro de folli rotti vechi.

Uno ferro de fogo fatto a scartozzi con il pomolo de laton.

Un scaldaletto con il manigo.

Un'altro ferro da fogo tondo.

Una palletta di ferro da fogo.

Un paro de scaldaletto vechi.

Una camixola de panno rosso vechia.

Un pissaduro de tella.

Un altro pissaduro.

Doi peze de canavaza vechia.

Uno paro di scarpette rosse orlade con le cordella paunaza.

Un'altro paiorizo.

Un candiliero.

Un huomo da legno con il coverto de tella.

Uno moschetto da pavion de noghera.

Una cesta de pan vechia.

Uno zipon paunazo fodrado de tella bianca.

Un'altro zipon de ormesin negro vechio.

Una scatola da mitrie de legno, coverta con corame negro.

Una scatola da tenir il pastorale.

Uno horrologio da polvere.

Uno guazaron verde con franze verde da camin.

Uno rochin rosso fodrado de tabin negro.

Un trionfo figgurado in carta della chiesa.

Un cusin de piuma.

Un banchal divisado de b. 5 in circa, verde, rosso, bianco, et negro.

Un breviario alla moderna, con li signacoli.

Str. 27'

Un scrigno di noghera de longheza d'un brazo con il suo panno rosso dreto, senza chiave.

Doi carieghe piccole de paia.

Doi para de cavalletto con le sue tavole.
Un albol da pan.
Una caza de rame da lissia.
Una saliera da legno.
Uno paro de molette de ferro.
Una gradella.
Tre tamisi.
Uno paro de folli.
Una catena da fogo.
Doi caze de ferro.
Sie caze de legno.
Una mastella da lavar sculier.
Una fersora.
Un spinazo spinaza.
Tre casse vechie.
Doi altre da liscia.
Un pallo de ferro.
Un mastello de sie cessi.
Una conchetta.
Un rampegon da carne.
Una caza de rame.
Un speo da rosto.
Un altro tamisetto.
Piadene de terra diverse pezi n. 26.
Una mocarola de candelle.
Una pignata de terra.
Una gratacasa.
Un crivello.
Un sacco con mezo staro de cenere in circa.
Una crozola da pani.
Una cesta panierera.

Str. 28

Un indian vechio.
Una mastella con semola dreto vechia.
Una scalla in l'horto.
Una corda col ferro da pozo.
Un'altro cesto paniero coverto.
Un mastel da lissia.
Un alboleto piccolo.
Un quartarolo.
Una sechia con il suo cataro.
Sie peci de folle vechie.
Una scalletta piccola de legno.
Doi stanghe da portar barille.
Sachi grandi n. 8, et uno piccolo.
Stappa libre cinque e meza.

Una lettiera de noghera alta alla antiga a collone.

Una mina.

Un'altro mastel da lissia.

Una palla de legno.

Rami, latoni, scritti di sopra con li suoi cerchi de ferro, battendo via le manighe de legno pesono libre 74.

Str. 32'

1584, indictione XII, die vero 17 mensis novembris, actum Arbi in episcopatu Arbensi, presentibus Reverendo domino presbitero Christoforo Fabiano Notario et domino presebitero Martino Burighella testibus rogatis ibique. Le infrascritte robbe contenute nel'inventario fatto per me nodaro, come apar nelli miei atti pubblici di beni mobili trovati nel vescovado doppo la morte del Reverendissimo Monsignor Sidineo, furno restituide per il Reverendissimo Monsignor padre fra Andrea Cernotta suo successor vescovo per urbanità et gentileza sua a misier Nicolò Biza come interveniente del Reverendo padre Basilio Sidineo nepote del ditto Reverendissimo vescovo morto d'ordine et commission sua, et prima,

Uno ferarolo de panno negro.

Una vesta de samito paunazo fodrada de dosse vechia.

Uno ferarolo de samito paunazo con liste paunaze sotto.

Una vesta de zambelotto paunazo con il suo chapin con liste rosse sotto.

Str. 33

Una vesta de panno paunazo.

Una vesta de sarza negra con la fodra de puine vechia.

Una vesta de panno rosso.

Una vesta de samito negro fodrada de pelle negre vechia.

Una vesta de zambelotto rouano con manizo vechia.

Linzoli n. 12 usadi et parte strazadi.

Uno pavion de tella bianco con il suo guazaro schieto con franze bianche.

Un altro pavion de tella con il moschetto.

Camixe da huomo n. 15.

Uno pavion de sarza rossa con il suo guazaron.

Quatro mantili da tavola.

Tavaioli n. 12.

Intimelle n. 5.

Scuffie da tella n. 6.

Tre tapedi.

Una coltra bianca.

Una schiavina bianca pellosa.

Doi false.

Doi covertori de pelle.

Uno paro de folli rotti vecchi.

Le qual robbe furno poste in tre casse.

*Lovorka Čoralić: A CONTRIBUTION TO THE BIOGRAPHY OF BLAŽ SIDINEO,
THE BISHOP OF RAB (1567–1583)*

Summary

Blaž Sidineo from Zadar, a doctor of both laws and a Zadar canon, was the bishop of Rab from 1567 to 1583. During this period the apostolic visitor and the bishop of Verona Agostino Valier paid a call to his bishopric. Bishop Sidineo founded the Benedictine nunnery of St Justine in Rab for girls from non-noble families while his efforts to put in safekeeping relics of the saints and documents pertaining to the history of Rab rightly make him the founder of the Rab archive. The State Archive in Zadar (Documents of the Rab notaries) possesses three inventories of Sidineo's movable property which were written immediately before and after the bishop's death. The article separates those elements of the bishop's inventory which were used by him placing a special emphasis on the objects of artistic handiwork. In conclusion the author maintains that bishop Sidineo, although he cannot perhaps be held to be the central figure of Dalmatian church history of the second part of the XVIth century, is nevertheless an important figure in the history of the Rab bishopric and the city of Rab and that additional research is necessary to illuminate his life. The supplement to the article brings a copy of Sidineo's inventory from 1584.